

Karolina Stremska

100 lat temu

Palestra 48/7-8(547-548), 183-186

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

100 LAT TEMU

KURJER WARSZAWSKI

Dnia 3 (16) Lipca 1903 r., Nr 194

Ofiara walki cyrkowej. Ignacy Wiśniewski, malarz pokojowy, lat 21, który jakieśmy donosili, stanął do walki z siłaczem zawodowym Krauzem w cyrku Pincla we Włocławku, zmarł w tych dniach i dnia 12-go b. m. na tamtejszym cmentarzu pochowany został. Krauze, któremu, jak i Pinclowi, wytoczono

no sprawę sądową, uciekł za granicę, a Pincel do sądu się nie stawił. Dla przyciągnięcia publiczności do cyrku, zarezykowano życie młodego, dzielnego i zdolnego w swym fachu człowieka. Należałoby przeto zabronić podobnych walk, a lekkomyślnych sprawców nie-szczęścia surowo karać.

Dnia 5 (18) Lipca 1903 r. Nr 196

Z sądów.

Nie ma prawie posiedzenia sądu okręgowego, podczas którego nie rozpoznawanoby spraw dotyczących poprawienia aktów stanu cywilnego. Lecz wymagane przez strony postępowania sprawy dotyczą zazwyczaj pomyłki w imieniu, nazwisku lub dacie, mylnie do metryk zapisanej, słowem, strony formalnej aktu.

Z innym, daleko ważniejszym, żądaniem wystąpił p. Stanisław L. Domaga się on mianowicie, ażeby sąd uznał, że nie jest on ojcem osiemnastoletniej córki, której na chrzcie św. nadano imię Anieli, lecz ojcem młodzieńca.

Sąd okręgowy decyzją predestanowczą nakazał zbadać świadków i wysłuchać opinii biegłego.

Wobec danych, jakie przedstawia p. Stanisław L., poprawienie metryki i metamorfoza prawna nastąpi niewątpliwie,

ale wówczas ojciec zmuszony będzie raz jeszcze domagać się u władz właściwych zmiany imienia.

GAZETA SĄDOWA WARSZAWSKA

Warszawa dnia 28 Czerwca (11 Lipca) 1903 r. Nr 28

Spostrzeżenia i informacje.

Pastor Trey i Wilma Domnenberg w Wolmarze na Inflantach, byli pociągnięci do odpowiedzialności karnej za utrzymywanie szkoły potajemnej, oraz za nauczanie dzieci bez posiadania dyplomu odpowiedniego. Śledztwo sądowe stwierdziło, że p. Frey, ojciec kilkorga dzieci, urządził t. zw. komplet, zapraszając do nauki wspólnej dzieci sąsiadów: w ten sposób nauki pobierało 9-ro dzieci, przytem wykładali: sam pastor Trey, oraz panny Akenay i Danenberg; ta ostatnia wykladała języki obce i istotnie nie posiadała dyplomu nauczycielskiego.

Obrońca oskarżonych twierdził, że przepisy o nauczaniu wspólnem wydane są tylko dla Królestwa i kraju zachodniego, w innych zaś miejscowościach państwa wspólne nauczanie nie podlega żadnym ograniczeniom, i że setki nauczycielek domowych, francuzek i niemiek, nie posiada dyplomów, lecz nikt na to nie zwraca uwagi.

Sąd ryski odrzucił zarzut otwarcia szkoły potajemnej, zaś za nauczanie bez odpowiedniego dyplomu skazał pastora Treya na trzy ruble, a p. Danenberg na rubla grzywny.

Warszawa dnia 19 Lipca (1 Sierpnia) 1903 r. Nr 31

Spostrzeżenia i informacje.

Senat rządzący wyjaśnił, że w Królestwie Polskiem, na mocy postanowienia b. rady administracyjnej z r. 1852, władze wojskowe na swoją potrzebę mogą zająć grunty prywatne najwyżej na rok jeden; w razie, zaś jeżeli potrzebuja tych gruntów na czas dłuższy, powinny przeprowadzić wywłaszczenie na zasadzie ustawy z dnia 6/18 Czerwca 1852 roku. Przepisy ogólne o odszkodowaniu za zajęcie

placów na potrzeby wojsk, zawarte w art. 669–673 ust. o pow. ziem., nie mogą być stosowane do Królestwa, wobec istniejących tu przepisów specjalnych.

Senat rządzący wyjaśnił, że żydzi-dentyści, oraz żydówki-akuszerki wówczas tylko korzystają z prawa zamieszkiwania po za strefą osiedlania ludności żydowskiej, jeśli istotnie trudnią się swoją specjalnością. Gdy zaś prowadzi będą inny proceder,

winni być wydalenii do miejsc stałego osiedlenia.

W Ameryce żadna ekscentryczność nie powinna nas zadziwiać. Pewien lekarz, specjalista od chorób nerwowych, w Chicago, wystąpił w r. z. z podaniem do władzy o pozwolenie utworzenia osobnej sali dla samobójców, w której wszyscy ci, którzyby mieli chęć odebrać sobie życie, mogliby to spełnić z wszelkimi wygodami za

stosunkowo małe wynagrodzenie. Co się stało z podaniem „Rivista” nie objaśnia.

Do rzędu adwokatów przysięgłych w Warszawie zostali zaliczeni pp. Artur Jeżewski, Ludwik Kaznowski, Tadeusz Krausnar, Stanisław Poznański i Mieczysław Zbikowski, a kandydata praw p. Mikołaja Silbersztejna, sąd okręgowy warszawski wpisał na listę pomocników adw. przys.

Warszawa dnia 26 Lipca (8 Sierpnia) 1903 r. Nr 32

Biuro publiczne porady prawnej powstaje przy sądzie okręgowym grodzieńskim, pod nazwą „Konsultacja obrońców”.

Otwarcie biura ma nastąpić we Wrześniu r. b. Na początek, działalność biura zamknie się wyłącznie w zakresie udzielania porad bezpłatnych osobom, potrzebującym pomocy prawnej. Wedle przepisów, już wypracowanych, grodzieńskie biuro porad zawiązą zarówno tameczni adwokaci przysięgli, jako też pomocnicy adw. przys. i obrońcy prywatni. Członkowie biura podejmują się odbywania kolejno dyżurów.

Dnia 31 z. m. sąd okręgowy warszawski (w wydziale I karnym)

roztrząsał sprawę o pojedynek, pomiędzy dwoma miejscowymi adwokatami przysięgłymi, pp. Al. Kroneblechem i J. Szyfem. Powodem pojedynku było zajście osobiste w gmachu sądowym, wydarzone 3 Kwietnia r. b. W trzy dni potem odbyła się rozprawa, w której sekundantami stron obu byli adwokaci.

Pojedynek na pistolety, z metą 15 kroków, po dwukrotnej wymianie strzałów, zakończył się bez rozlewu krwi.

Sąd okręgowy skazał pp. Szyfa i Kronenblecha na areszt trzydniowy na odwachu – pierwszego z mocy art. 1497, a drugiego z art. 1502 kod. karnego.

Warszawa dnia 2 (15) Sierpnia 1903 r. Nr 33

Spostrzeżenia i informacje.

Senat rządzący wyjaśnił, że rodzina żydowska, opłacająca 300 rubli kary za niestawienie się popisowego do poboru wojskowego, płaci tę karę również i wtedy, gdy popisowy przeszedł na wiarę

chrześcijańską przed poborem, sama zaś rodzina wyznaje nadal religię mojżeszową.

Nad apteką w domu narożnym przy ul. Szpitalnej i Baudouina wywieszono dwa szyldy – od strony każdej z dwóch pomienio-

nych ulic z osobna. Władza policyjna zażądała usunięcia jednego z nich (od ul. Szpitalnej). Pan K. (właściciel apteki) odmówił. Stąd sprawa karna, wytoczona przez policję z art. 29 ust. karnej pokojowej – t. j. o niewykonanie prawnego rozporządzenia władzy.

Sędzia pokoju VIII oddziału m. Warszawy, uznając, że żądanie policyi nie opierało się na żadnym przepisie prawa, i że z tej przyczyny odmowa wykonania tego żądania nie może powodować skutków z art. 29 ust. karn. pok., uwolnił pana K. od wszelkiej odpowiedzialności.

KRAJ

Petersburg, 25 lipca (7 sierpnia) 1903 r. Nr 30

Mińsk lit. „Siew. – zap. Kraj” zamieszcza nekrolog młodego adwokata przysięgłego Henryka Regulskiego. Nieboszczyk ukończył uniwersytet petersburski i parę lat temu osiedlił się w Mińsku, gdzie

zdobył sobie ogólne uznanie i szacunek. Lecz jakieś fatum ciążyło nad zmarłym: zapadł na czarną melancholję i ta wpędziła go do grobu: samobójczą śmiercią życie zakończył.

Petersburg, 8 (21) sierpnia 1903 r. Nr 32

Wiadomości bieżące.

Ogólne. Od 1 lipca 1904 roku uniformy urzędników cywilnych ulegną zmianie, mianowicie zostaną zniesione obecne podłużne naramienniki (z wyjątkiem jedynie urzędników, stykających się z ma-

łowykształconą ludnością). Ubrania urzędników poszczególnych dekasteryj będą się różnić nie krojem, jak teraz, lecz jedynie kolorami naszyć i aksamitu oraz godłami na guzikach i armarurach.

Petersburg, 15 (28) sierpnia 1903 r. Nr 33

Ruch kobiecy.

Stowarzyszenie adwokackich kancelistów w Wiedniu wniosło do ministerstwa sprawiedliwości petycję przeciwko dopuszczaniu kobiet do kancelaryjnych robót adwokackich. Żądania, w tej petycji zawarte, uwzględnił minister tylko w małej części. Mianowicie w tych dniach wydał do sądów rozporządzenie, że kobiety, zajęte w kance-

larjach adwokackich mogą w sądach dla swoich pryncypałów odpisywać akty, przeglądać je, w ogóle wykonywać roboty manipulacyjne, jeżeli posiadają legalne pełnomocnictwo. Natomiast do prawnych kroków podczas postępowania egzekucyjnego, zwłaszcza do interwencji przy egzekucjach nie wolno adwokatom używać kobiet.

Wybór: *Karolina Stremaska*